

Kijowski, Jerzy

"Bibliografia Ostrołęki", oprac. i red.
Elżbieta Zielińska, Warszawa 1988 :
[recenzja]

Zeszyty Naukowe Ostrołęckiego Towarzystwa Naukowego 2, 111-113

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Jako duchowny kalwiński Sudrowski w swej twórczości zajmował się przede wszystkim sprawami religii, ale wiele jego tekstów dotyczyło także spraw świeckich, głównie obyczajowych.

Publikacja Wojciecha Woźniaka napisana jest, jak wszystkie teksty tego autora, pięknym językiem, ale prawdopodobnie nie trafi do tzw. masowego odbiorcy, bo i nakład ma nie za wielki (1000 egz.) i temat jest w miarę specjalistyczny. Powinni jednak po nią sięgnąć i zapoznać się z nią regionaliści — zarówno historycy, jak też językoznawcy oraz szeroko rozumiani ludzie kultury.

Nadmienić jeszcze należy, iż pozycja ta została wydana przez Towarzystwo Przyjaciół Ostrołęki, które to stowarzyszenie chętnie sponsoruje tego typu przedsięwzięcia, a autorem opracowania graficznego, niezwykle ciekawego i trafnego jest ostrołęcki plastyk Zenon Kowalczyk.

4. ELŻBIETA ZIELIŃSKA, *Bibliografia Ostrołęki*. Opracowanie i redakcja Elżbiety Zielińskiej, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Wiktora Gomulickiego w Ostrołęce, Stacja Naukowa MOBN w Ostrołęce. Warszawa 1988. Wydawnictwo Geologiczne, s. 180.

Przed około 20 laty rozpoczęła się realizacja programu intensywnego uprzemysłowienia Ostrołęki, co wiązało się z faktem utworzenia podregionów w ówczesnym województwie warszawskim i uczynienia Ostrołęki siedzibą jednego z nich. Z kolei kilka lat później (w czerwcu 1975 r.) — po przeprowadzeniu nowego podziału terytorialnego kraju — nastąpił administracyjny awans Ostrołęki mającej swe źródło w nominacji jej na siedzibę nowego województwa i spadający na nią obowiązek pełnienia funkcji centrum tego regionu. Fakty te zdeterminowały określone potrzeby informacyjne o wszelkich przejawach życia społeczno-gospodarczego, politycznego i kulturalnego, których najlepszym źródłem jest bibliografia regionalna.

Naprzeciw tym potrzebom wyszła „Bibliografia Ostrołęki” opracowana przez Elżbietę Zielińską. Rzecz jest tym godniejsza podkreślenia, że dotychczas tego typu opracowania mają jedynie tylko regiony pokrywające się z podziałem administracyjnym, np. Rzeszowszczyzna, Lubelszczyzna czy Śląsk, bądź też wielkie miasta.

Autorka nie po raz pierwszy podejmuje podobną pracę. W 1973 r. przy jej znaczącym wkładzie wydana została „Bibliografia Ostrołęki i powiatu”, w 1982 r. wspólnie z Janiną Jakubiak opracowała „Bibliografię bitwy pod Ostrołęką 26 maja 1831 r.” oraz „Bibliografię do powstania styczniowego na ziemiach województwa ostrołęckiego”, a w 1985 r. „Bibliografię Adama Chętnika”.

Obecna publikacja zawiera ponumerowane 2.154 pozycje, a cały materiał podzielony jest na 16 zasadniczych działów. Te zaś z kolei dzielą się na poddziały, w których hasła autorskie lub tytułowe ułożone są alfabetycznie.

W dziale „Historia” bardzo słusznie, w celu zapewnienia większej przejrzystości, wprowadzono podział chronologiczny według najczęściej stosowanych cenzur czasowych, np. do 1795 r., 1795–1864; 1864–1918 itp. Natomiast przy dużej ilości publikacji dotyczących jednego tematu wyodrębniono je w specjalne grupy np. Klub Literacki „Narew”, Ostrołęckie Zakłady Celulozowo-Papiernicze, czy też 600-lecie miasta.

Podział tematyczny nie budzi większych zastrzeżeń, choć niektóre grupy tematyczne są co najmniej dyskusyjne, np. w poddziale „Rady Narodowe” umieszczone są publikacje dotyczące działalności administracji państwowej i Woje-

wódzkiego Zespołu Poselskiego, a w poddziale „patologia społeczna” materiały o przestępczości nieletnich i pracy społecznych kuratorów, co raczej powinno się znaleźć w poddziale „sądownictwo”. Są to wszystko jednak uwagi drobne i nie rzutujące w sposób decydujący na całość pracy.

Na szczególne uznanie zasługuje szeroki zasięg bibliografii, obejmujący w zasadzie wszystkie rodzaje materiałów zarówno publikowanych, jak i nie publikowanych, wydanych do roku 1982, a więc książki, czasopisma, artykuły z czasopism, recenzje, mapy, plany, wydawnictwa informacyjne i dokumentacyjne, prace naukowe i popularne, w tym niektóre prace doktorskie i magisterskie.

Istniejące bibliografie ogólne najczęściej nie wykazują większości tych materiałów, toteż ich opracowanie wymaga dużego nakładu czasu i pracy spowodowanej odszukiwaniem i czytaniem olbrzymiej ilości piśmiennictwa.

Dla ułatwienia korzystania z bibliografii sporządzony jest spis treści, indeks alfabetyczny i indeks przedmiotowy, wykaz ważniejszych skrótów i symboli oraz wykaz tytułów czasopism i wydawnictw zbiorowych wykorzystanych w bibliografii, jak też ich skrótów.

Z dużym zadowoleniem należy przyjąć ukazanie się tej publikacji stanowiącej ważne źródło informacyjne i w ślad za Autorką wyrazić nadzieję, że „Bibliografia będzie pomocna do lepszego poznania dziejów i współczesności miasta dla tych, którzy pragną poszerzyć swoją wiedzę o Ostrołęce”.

Oceniając ogólnie wydawnictwa z tego okresu należy szczególnie podkreślić, iż obok Stacji Naukowej Mazowieckiego Ośrodka Badań Naukowych im. St. Herbsta, a więc instytucji niejako z obowiązku zajmującej się problematyką wydawniczą, kontynuowana jest dobra tradycja, że w tę działalność szeroko włączają się towarzystwa regionalne, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Wiktora Gomułickiego, jak też Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków oraz Muzeum Okręgowe.

Odnosić należy, że w omawianym okresie wyszło jeszcze kilka publikacji, które nie zostały uwzględnione w niniejszym materiale. Należą do nich:

1. Henryk Gadomski, *Władysław Skierkowski 1886–1941*, Mazowiecki Ośrodek Badań Naukowych im. St. Herbsta, Ostrołęckie Towarzystwo Muzyczne, Ostrołęka 1984, s. 30.
2. Elżbieta Zielińska, *Adam Chętnik 1885–1967*, Bibliografia, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Wiktora Gomułickiego w Ostrołęce, Ostrołęka 1985, s. 60.
3. Stanisław Pajka, *Stacja Naukowa w Ostrołęce*, Mazowiecki Ośrodek Badań Naukowych im. St. Herbsta, Warszawa 1985, s. 33.
4. Henryk Syska, *Rzecz o Kolbergu*, Towarzystwo Przyjaciół Ostrołęki, Mazowiecki Ośrodek Badań Naukowych im. St. Herbsta, Stacja Naukowa w Ostrołęce, Ostrołęka 1985, s. 56.
5. *Muzeum Okręgowe w Ostrołęce 1975–1985*, Szkice informacyjne. Waria, Ilustracje, redaktor Wojciech Woźniak, Muzeum Okręgowe, Ostrołęka 1985, s. 70, tablice 21.
6. Elżbieta Zielińska, *Henryk Syska, Poradnik bibliograficzny*, Wojewódzka Biblioteka Publiczna, Ostrołęka 1985, s. 30.
7. Stanisław Pajka, *Z dziejów Liceum Pedagogicznego w Ostrołęce*, Towarzystwo Przyjaciół Ostrołęki, Mazowiecki Ośrodek Badań Naukowych im. St. Herbsta, Ostrołęka 1986, s. 200.
8. Bernard Kielak, *Dzieje muzealnictwa i kolekcjonerstwa na terenach woje-*

wództwa ostrołęckiego (koniec XVIII w.–1939 r.), Mazowiecki Ośrodek Badań Naukowych im. St. Herbsta, Stacja Naukowa w Ostrołęce, Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków w Ostrołęce, Ostrołęka 1987, s. 17.

9. Jerzy Kijowski, *Ruch rewolucyjny w powiecie ostrołęckim w okresie międzywojennym 1918–1939*, Towarzystwo Przyjaciół Ostrołęki, Ostrołęka 1987, s. 48.
10. Kazimierz Parszewski, Aleksander Drwęcki, *Pamięci tych, którzy żyli z nami*, Ostrołęka 1987, s. 24.
11. Czesław Parzych, *Sala Wiktora Gomulickiego*, Muzeum Okręgowe w Ostrołęce, s. 15.
12. Czesław Parzych, *Mówi do nas poprzez wieki ciszę, Szkic biograficzny Wiktora Gomulickiego*, Muzeum Okręgowe, Ostrołęka 1988, s. 32.
13. Jerzy Kijowski, *Polacy — uczestnicy Rewolucji Październikowej pochodzący z terenów obecnego województwa ostrołęckiego (w 70-lecie Wielkiego Października)*, Muzeum Okręgowe w Ostrołęce, Ostrołęka, styczeń 1988, s. 20.
14. Maria Samsel, *Wycinanka Kurpiowska*, Muzeum Okręgowe w Ostrołęce, Ostrołęka 1988, s. 23.
15. Zbigniew Kempisty, *Akcja „Burza” w Puszczy Białej lipiec–sierpień 1944 r.*, Muzeum Okręgowe w Ostrołęce, Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Ostrołęce, Ostrołęka 1988, s. 18.